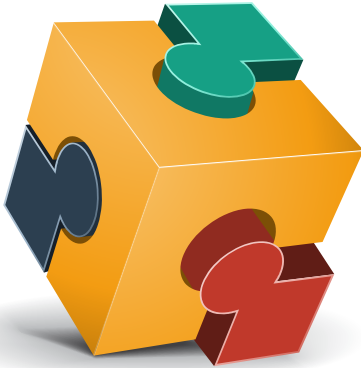




acil çıkış yolları, tahliye ve kurtarma

## ACİL ÇIKIŞ YOLLARI, TAHLİYE VE KURTARMA

2



### 14.1.ACİL DURUM MÜDAHALE EKİPLERİ VE GÖREVLERİ

- Yangınla Mücadele Ekibi
- Arama Kurtarma ve Tahliye Ekibi
- İlk Yardım Ekibi

### 14.2.KAÇIŞ YOLLARI

## KONUYA ÖZGÜ KAVRAMLAR

3

**İlk yardım merkezi :** Acil bir durumda olayın akışından dolayı veya sonradan yaralanan insanlara ilk müdahalenin yapılması için oluşturulan ve konuşlandırılan bölgedir.

**Toplanma alanları :** Olası bir acil durumda insanların hangi noktada toplanacaklarının belirlenmesi, insanların dağılmaması ve kişilerin sayımı vb. faaliyetlerin hızlı bir şekilde gerçekleştirilmesi için toplanma bölgeleri belirlenmelidir.

**Tahliye planları :** İnsanların çabuk ve kolay bir şekilde tahliyesinin sağlanması amacıyla hangi noktalara doğru hareket edip, hangi noktalardan çıkacaklarını belirten tahliye planları işletmenin vaziyet planlarında gösterilir.

## ACİL DURUM MÜDAHALE EKİPLERİ VE GÖREVLERİ

4

Acil durum eğitimi alması gereken ekipler:

- Acil durum müdahale ekipleri
- Kriz masası yönetim kadrosu
- Pasif kadrolardır.



## ACİL DURUM MÜDAHALE EKİPLERİ VE GÖREVLERİ

Alınması gereken eğitimler:

- Tehlikeli kimyasallar, depolama, kullanma, korunma ve taşıma eğitimi.
- Kimyasal kaza acil durum eğitimi.
- Ofis çalışanları yangın ve deprem eğitimi.
- Endüstriyel tesisler yangın, deprem eğitimi.
- Bina ve tesis çalışanları için depremde korunma ve davranış eğitimi
- Başta deprem ve yangın bazlı olmak üzere, genel acil durum arama ve kurtarma eğitimi.
- Acil ilk yardım eğitimi.



## ACİL DURUM MÜDAHALE EKİPLERİ VE GÖREVLERİ

### Yangınla Mücadele Ekibi

Yangın söndürme ekibi, muhtemel bir yangın durumunda önceden aldıkları yangın söndürme eğitimi bilgileri ışığında yangına müdahale ederek, söndürmeye veya kontrol etmeye çalışır. Yerel itfaiye teşkilatı geldiğinde, gerekli durumlarda onun emrine girerek söndürme çalışmalarına yardım eder.



## ACIL DURUM MÜDAHALE EKİPLERİ VE GÖREVLERİ

7

### Yangınla Mücadele Ekibi

Söndürme ekibi üyeleri yangını ilk gördüğünde; eğer başlangıç halinde ve yangın tüpleriyle(veya devreye alındıktan sonra sulu söndürme ve hidrant sistemleri) söndürülmesi mümkünse söndürme çalışmalarına başlayacak, daha büyükse yayılmaması için gerekli önlemler almaya çalışacak ve itfaiyenin gelmesini bekleyecektir. Bu esnada, hiçbir şekilde kendini veya çalışma arkadaşlarını tehlikeye düşürecek bir davranış içine girilmeyecektir.



## YANGINLA MÜCADELE EKİBİ

8

- Yangın söndürme ekibi, muhtemel bir yangın durumunda önceden aldıkları Yerel itfaiye ekibi geldiğinde tüm ekip, itfaiye teşkilatının emrine girecek ve gerekli durumlarda destek sağlayacaktır.
- Yangın dolapları ve yangın söndürme cihazlarının kullanım talimatları hakkında tam bilgi sahibi olmakla ve kullanıma hazır bulundurmakla yükümlüdür.



## YANGINLA MÜCADELE EKİBİ

- İtfaiye aracının geçebileceği şekilde güvenlik koridorlarının oluşumu ve takibini yapar.
- Öncelikle sorumlu olduğu bölgede yangın çıkmaması için gerekli tedbirleri sürekli olarak almak ve takibini yapmak.
- Yangının söndürülmesi tamamlandıktan sonra, ekip hasar tespiti ve yangın nedeninin belirlenmesi çalışmalarına yardımcı olacaktır



## YANGIN

Yanabilecek bir maddenin ısı ve oksijenle birleşmesi sonucu oluşan kimyasal bir olaydır.

Yanma olayının oluşabilmesi için; yanıcı madde, ısı ve oksijenin bir arada bulunması gerekir.



## YANGIN

Beş adet yangın tipi mevcuttur. Bunlar;

A sınıfı yangınlar: Kâğıt, ahşap, kumaş, kâğıt gibi katı madde yangınları.

B sınıfı yangınlar: Akaryakıt, solvent, tiner gibi yanıcı ve parlayıcı sıvı yangınları

C sınıfı yangınlar: Metan propan, LPG gibi yanıcı ve parlayıcı gaz yangınları

D sınıfı yangınlar: Magnezyum, sodyum, alüminyum gibi metal yangınları

E sınıfı yangınlar: Elektrik yangınları



## YANGIN

Su

Su yangındaki ısıyı ortadan kaldırarak soğutma şeklindeki söndürme yöntemidir. A tipi yangınlarda kullanılması gerekmektedir.



## YANGIN

### Köpük

Basıncılı su, deterjan ve hava karışımı ile elde edilmektedir. Yanan yüzeyi kaplayarak Hava akışını önlemektedir. Böylelikle yangının hem oksijen ile hem de buhar ile bağlantısını keserek, yangın söndürme yoluna gidilmektedir. Köpük ağırlıklı olarak B tipi sıvı yangınlara müdahalede kullanılmaktadır. A tipi yangınlar için de kullanılabilir. Köpük suyla reaksiyona giren yanıcı kimyasallar için uygulanmamalıdır.



## YANGIN

### Kuru Kimyevi Tozlar

BC tozlar özellikle B ve C grubuna giren yangınlar başta olmak üzere A ve D grubu yangınlarında da kullanılabilir. Bu tip tozlar yanıcı sıvılar arasına girerek reaksiyonun devamlılığını etkilemektedir.



## YANGIN

### Karbondioksit

Karbondioksitli yangın söndürücüler B, C ve E sınıfı yangınlar için kullanılmaktadır. CO<sub>2</sub>'li tüplerin sıcak ortamda bırakılmaması gerekmektedir. Aksi takdirde tüplerin içerisinde sıvı halde bulunan CO<sub>2</sub> 'nin genişleyerek patlama riski söz konusudur.



## YANGIN

### D-Tozu (Hafif Metal Tozu)

Özel tozlardır. Metal yangınlarında kullanılmaktadır. Yüksek ısıya karşı dayanıklıdır. Boğma yöntemiyle söndürme işlemi gerçekleştirilmektedir.



## Arama Kurtarma ve Tahliye Ekibi

- Acil durumlarda can ve mal kurtarma işlerini yapmak ile görevlidir.
- Personelin güvenli bir şekilde tahliyesini sağlar.
- Kendi can güvenliğini tehlikeye atmamak şartı ile belirlenen malzeme/doküman vb. eşyaların kurtarılması ile yükümlüdür.
- Tahliye sonrası, işyeri dâhilinde kalmış olabilecek çalışanların belirlenmesi için sayımda dâhil olmak üzere gerekli kontrolleri yaparak, güvenliğini sağlar.

## Arama Kurtarma ve Tahliye Ekibi

- Toplanma alanında personelin güvenliğini sağlar.
- Acil duruma müdahale için gerekli hazırlık ve istihbaratı sağlar.
- Yangın merdivenlerinin giriş ve çıkış yollarının acık kalmasını sağlar.
- Acil durum müdahale ekibi hariç olay yerine girişi önler.

## Arama-Kurtarma Malzemeleri Örnekleri

19

- İş eldiveni
- Balta
- Kürek (yassı başlı ve sivri uçlu)
- Süpürge
- Çekiç ve çivi
- Tornavida
- Kriko
- Plastik kaplama rulosu

## YANGINDAN KURTARMA

20

- Karbonmonoksit gazı havadan daha ağırdır, bu nedenle binaya girmeden önce ağız ve burnunuzu ıslak bir bez ya da mendille örtün.
- Elbiseleri tutuşmuş kişinin üzerini halı, battaniye ya da elbise ile örterek alevi söndürün.
- Önce baş ve gövde üzerindeki alevleri söndürün.
- Yanmakta olan kişi koştuğunda ya da hareket ettiğinde alevler çoğalır.
- Yaralıyı hemen hastaneye kaldırın.

## İLK YARDIM EKİBİ

Tıbbi müdahale gerektiren acil durumlarda ilk iletişime geçilecek birim Sağlık Birimi olacaktır. Sağlık personeli gelen bildirim doğrultusunda acil tıbbi müdahale çantası ve sedye ile olay mahalline intikal edecektir.



## İLK YARDIM EKİBİ

Acil durumlarda yaralanan kişilerin ilk yardım müdahaleleri işyeri sağlık ekibi gelinceye kadar, bu konuda gerekli eğitimi almış olan sertifikalı ilk yardım ekibi, tarafından yapılacaktır



## İLK YARDIM EKİBİ

İşyeri sağlık personeli ise yaralıların en yakın sağlık kuruluşuna ulaşmaya kadar gerekli olan acil tıbbi müdahalelerini yapacak ve sağlık durumlarının korunmasını sağlayacaktır.



## İlkyardımcının Müdahale İle İlgili Öncelikli Yapması Gerekenler Nelerdir?

- Hasta / yaralıların durumu değerlendirilir (ABC) ve öncelikli müdahale edilecekler belirlenir,
- Hasta/yaralının korku ve endişeleri giderilir,
- Hasta/yaralıya müdahalede yardımcı olacak kişiler organize edilir,
- Hasta/yaralının durumunun ağırlaşmasını önlemek için kendi kişisel olanakları ile gerekli müdahalelerde bulunulur,
- Kırıklara yerinde müdahale edilir,

## İlkyardımcının Müdahale İle İlgili Öncelikli Yapması Gerekenler Nelerdir?

- Hasta/yaralı sıcak tutulur,
- Hasta/yaralının yarasını görmesine izin verilmez,
- Hasta/yaralıyı hareket ettirmeden müdahale yapılır,
- Hasta/yaralının en uygun yöntemlerle en yakın sağlık kuruluşuna sevki sağlanır (112) (Ancak, ağır hasta/yaralı bir kişi hayati tehlikede olmadığı sürece asla yerinden kıpırdatılmamalıdır).

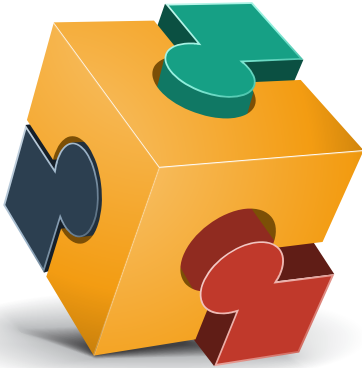
## İlkyardım Malzemeleri Örnekleri

- Yara bandı
- Kauçuktan yapılmış ameliyat eldiveni
- Ameliyat maskesi
- Tekli sargı
- Kelebek sargı
- Gazlı bez
- İlaç sürmeye veya yara temizlemeye yarayan pamuk parçaları
- Yapışkan bant
- Sterilize sargı bezi
- Kırıklar için malzeme

## Koruma Ekibi

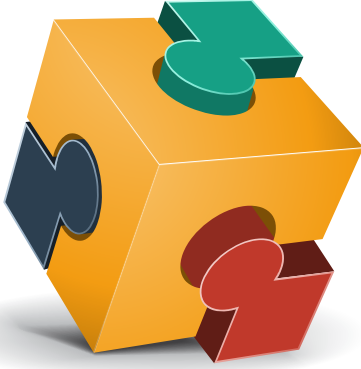
- Çalışanların toplanma bölgesine ulaşmalarını sağlayın
- Boşaltılan eşya ve evrakı muhafaza edin.
- Toplanma alanında personelin güvenliğini sağlayın.
- Yangın söndükten sonra yetkililere teslim edin.
- Acil durum müdahale ekibi hariç olay yerine girişleri önleyin
- Kurtarma ekibince kurtarılan eşya ve evrakı korumak, yangın nedeniyle ortaya çıkması muhtemel panik ve kargaşayı önlemek

## KAÇIŞ YOLLARI



Kaçış yolları, bir yapının herhangi bir noktasından yer seviyesindeki caddeye kadar olan devamlı ve engellenmemiş yolun tamamıdır.

## KAÇIŞ YOLLARI

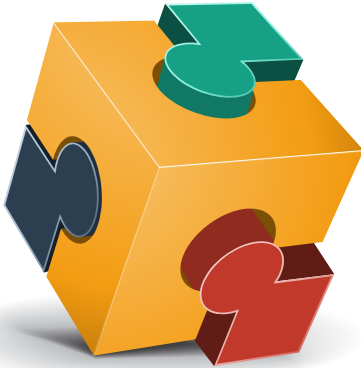


Kaçış yolları kapsamına;

- a) Oda ve diğer bağımsız mekânlardan çıkışlar,
- b) Her kattaki koridor ve benzeri geçitler,
- c) Kat çıkışları,
- d) Zemin kata ulaşan merdivenler,
- e) Zemin katta merdiven ağızlarından aynı katta yapı son çıkışına götüren yollar,
- f) Son çıkış, dâhildir.

\* Asansörler kaçış yolu olarak kabul edilmez.

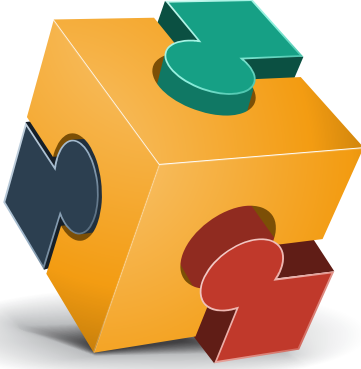
## KAÇIŞ YOLLARI



Kaçış yollarının belirlenmesinde yapının kullanım sınıfı, kullanıcı yükü, kat alanı, çıkışa kadar alınacak yol ve çıkışların kapasitesi esas alınır. Her katta, o katın kullanıcı yüküne ve en uzun kaçış uzaklığına göre çıkış imkanları sağlanır.

Kaçış merdivenleri bodrum katlar dahil bütün katlara hizmet verebilir.

## KAÇIŞ YOLLARI



Değişik bölümleri veya katları, değişik tipte kullanımlar için tasarlanan veya içinde aynı zamanda değişik amaçlı kullanımların sürdürüldüğü yapılarda, yapı bütününe veya kat bütününe ilişkin gerekler, en sıkı kaçış gerekleri olan kullanım tipi esas alınarak tespit edilir veya her bir yapı bölümüne ilişkin gerekler ayrı ayrı belirlenir.

## KAÇIŞ YOLU KAPILARI



- Kaçış yolu kapı kanatlarının kullanıcıların hareketlerini engellememesi gerekir.
- Kaçış kapılarının kaçış yönüne doğru açılması şarttır.
- Kaçış yolu kapılarının el ile açılması, kilitli tutulmaması ve eşik olmaması gerekir. Dönel kapılar ve turnikeler kaçış kapısı olarak kullanılamaz

## Acil Çıkış Levhaları Standart Kullanımı



Fosforlu (aydınlıkta ışığı depolayan, karanlıkta yansıtan) Folyo

(Ebat (en x boy) : 35 cm x 17 cm )

Fosforlu folyolar , gelen ışık enerjisini emerek depo eder, aydınlatma olmadığında ise kademeli olarak yansıtır.

Çıkış yerini gösterecek ve üzerinde “ÇIKIŞ – EXIT” yazılı ok işaret(ler)i kullanılmalıdır.

## KAYNAKLAR

- <https://riskanalizim.net/2016/04/04/acil-durum-mudahale-ekipleri-ve-gorevleri/>
- <http://anadolurisk.com.tr/tr/analiz-konularimiz/yangin-sondurme-sistemleri/yangin-tupleri/yanici-malzemeye-gore-yangin-tupu-secmi>
- Prof. Dr. GEREK N, İş Sağlığı ve İş Güvenliği, Anadolu Üniversitesi
- MEB Erkek Teknik Öğretimi Genel Müdürlüğü, İş Güvenliği, Ankara, 2001.
- Açık öğretim Fakültesi Yayını No: 868 Ekim 2009
- İşçi Sağlığı Prensipl ve Uygulamaları, Kocaeli Üniversitesi Yayını,
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı İşçi Sağlığı Daire Başkanlığı, İşçi Sağlığı ve İş Güvenliği ile İlgili Genel Bilgiler, Ankara, 1993.
- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, İş Sağlığı ve Güvenliği Dergileri, Ankara, 2004
- ESİN, A Yeni Mevzuatın Işığında İş Sağlığı ve Güvenliği MMO yayını,
- No: MMO/2004/363
- İş sağlığı ve güvenliği temel prensipleri, Benjamin O.Allı Cenevre 2001
- İş Güvenliği Uzmanlığı Sertifika Eğitimi veren Eğitim kurumlarının Eğitim Nottarı
- Casgem Eğitim Nottarı



## Teşekkürler

Öğr. Gör. Cihan YAYLACI

- İş Sağlığı ve Güvenliği
- Acil Çıkış Yolları, Tahliye Ve Kurtarma
- 75 Ünite 14